

Bijlage 1 bij Ontwerpbegroting 2021

Inleiding

Wij hebben van twaalf gemeenten een zienswijze ontvangen op de Ontwerpbegroting 2021. In deze bijlage is een samenvatting van deze zienswijzen opgenomen.

Gemeente Aa en Hunze

Hierbij delen wij u mede dat de gemeenteraad in de vergadering van 11 juni jl. heeft besloten om de jaarrekening en het jaarverslag 2019 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de door u ingediende beleidsbegroting 2021.

Gemeente Assen

Inzake de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD):

- 1.1 Kennis te nemen van de jaarstukken 2019 van de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD);
- 1.2 Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2021 van de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD).

Gemeente Borger-Odoorn

De verbeteringen van de organisatie zetten door

De kwaliteit van de financiële jaarstukken zijn duidelijk verbeterd. Ook heeft u vorig jaar hard gewerkt om de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de productie en financiën te verhogen. Waardoor uw de organisatie steeds meer op orde krijgt.

Zorgen om het hoge ziekteverzuim

Om het ziekteverzuim te terug te dringen heeft uw organisatie verschillende stappen gezet. Wij verwachten dat u ons op de hoogte houdt van de vorderingen van het ingezette ziekteverzuimbeleid. En dat dit leidt tot een hogere productiviteit per medewerker.

Het eigen vermogen van de RUD Drenthe is zeer beperkt

Voor de financiering van het ontwikkelprogramma heeft u vorig jaar gebruik gemaakt van uw reserves. Dit baart ons zorgen, omdat u nagenoeg al uw reserves benut. Daarom verwachten wij dat u de kosten goed monitort en ons bij eventuele wijzigingen vroegtijdig informeert.

Gemeente Coevorden

Conform ons voorstel heeft de raad besloten:

- a. kennis te nemen van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2019
- b. in te stemmen met de concept-Begrotingswijziging 2020 en de concept-Begroting 2021 van de RUD Drenthe.

Wij constateren dat er sprake is van een stijgende lijn met betrekking tot de verbetering van de productie. Daarnaast zien wij dat er maatregelen worden genomen om de eigen organisatie op orde te brengen. Er is de afgelopen periode veel bereikt, maar wij zien ook verbeterpunten.

Met name op het gebied van de inzetbaarheid van de medewerkers kan en moet naar onze mening nog veel winst worden behaald. De aangegeven maatregelen op dit punt komen op ons wat generalistisch over. Wij opteren voor een meer individuele/ persoonlijke benadering die niet alleen uitgaat van een curatieve aanpak maar veel meer gerelateerd wordt aan een preventieve aanpak op het gebied van duurzame inzetbaarheid van de medewerkers.

In onze zienswijze met betrekking tot de begroting voor 2020 hebben wij reeds een opmerking gemaakt over de keuze om de kosten voor het Ontwikkelprogramma 2019-2020 voor het jaar 2019

op te vangen binnen de bestaande begroting. Reeds toen hebben wij onze zorgen geuit over het weerstandsvermogen dat hiermee zou ontstaan.

Die zorg hebben wij nog steeds aangezien niet duidelijk wordt gemaakt hoe het weerstandsvermogen de komende periode zal worden verbeterd. Voorstellen hiertoe zien wij graag tegemoet.

In de Kaderbrief 2021 wordt aangegeven dat de herijkte missie en visie onderdeel zou uitmaken van de zienswijzeprocedure van de ontwerpbegroting 2021. Het dagelijks bestuur heeft echter besloten om de herijkte missie en visie los te koppelen van het zienswijzetraject van de begroting 2021 en hier een zelfstandig besluitvormingstraject voor op te starten. Wij gaan er van uit dat dit zelfstandige besluitvormingstraject nog in 2020 wordt opgepakt.

Vanuit het ontwikkelprogramma zijn de eerste stappen gezet om te komen tot risicogericht toezicht. Voorwaarde hiervoor is dat het locatiebestand op orde is. Wij begrijpen dat het traject om het locatiebestand op orde te krijgen in 2020 zal worden afgerond. In onze ogen dient dit zijn beslag te krijgen voorafgaande aan het opstellen van het jaarprogramma voor 2021.

Het ontwikkelprogramma is ook gericht om de basis op orde te krijgen. In de meegeleverde stukken wordt daar positief over gerapporteerd. Nu is de term 'Basis op orde' al vaag maar helaas merken wij in de alledaagse praktijk daar te weinig van. Wij refereren dan aan het door u in gebruik zijnde zaakstelsel die ons als gemeente veel werk bezorgt en uw dienstverlening die een enigszins proactieve insteek kent.

De voorgestelde ontwikkelingen en verbeteringen zien wij als een goede voortzetting van de samenwerking. Wij willen u echter verzoeken de in deze zienswijze genoemde punten te concretiseren, doelen te stellen en daarbij een tijdspad aan te geven wanneer dit is gerealiseerd. Daarnaast vernemen we graag hoe u dit denkt te realiseren. Het gaat ons om de volgende punten:

- de preventieve aanpak voor een duurzame inzetbaarheid van medewerkers;
- verbetering weerstandsvermogen;
- de herijking van de missie en visie;
- een locatiebestand dat op orde is;
- van een reactieve naar een meer proactieve dienstverlening.

Daarbij horen wij ook graag de inzet die u van ons als gemeente verwacht. Samenwerking staat bij ons voorop. Het kan toch niet zo zijn dat wij in de huidige tijd niet tot een goed locatiebestand kunnen komen.

In de stukken wordt voorgesorteerd op de implementatie van de Omgevingswet. Recentelijk is bekend geworden dat de invoering, die gepland stond per 1 januari 2021, andermaal wordt verschoven. Wij gaan er van uit dat ondanks dit uitstel de voorbereidingen op de invoering samen met de deelnemers en andere stakeholders zo optimaal mogelijk wordt opgepakt.

Gemeente de Wolden

De gemeenteraad van De Wolden heeft de jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021 voor kennisgeving aangenomen en heeft besloten geen zienswijze in te dienen.

Gemeente Emmen

Hierbij delen wij u mee dat de gemeenteraad van Emmen heeft besloten de begroting 2021 van de RUD te voorzien van een positief advies. Tevens hebben het college en de raad kennis genomen van de jaarrekening 2019 van de RUD.

Bij de begroting 2021 van de RUD plaatst de raad wel de kanttekening dat een te grote bijdrage van Emmen wordt verwacht. De deelnemersbijdragen dienen te worden gebaseerd op de feitelijke

afname van diensten en producten en niet op de historische inbreng. De deelnemersbijdrage op basis van de historische inbreng zal niet door ons worden voldaan.

Gemeente Hoogeveen

De financiële positie van onze gemeente dwingt tot het maken van keuzes en vraagt om bezuinigingsmaatregelen. De opgenomen prijsstijgingen in de begroting vanwege indexering kunnen wij niet honoreren. De uitzondering hierop zijn loonstijgingen volgens de CAO. Dit betekent dat wij niet akkoord gaan met de voorgestelde bijdrage in de begroting 2021. We zijn ons er van bewust dat dit consequenties heeft. Wij vragen u daarom aan te geven welke consequenties dit voor de uitvoering van milieutaken in 2021 zal hebben.

Gemeente Meppel

De volgende zienswijze op de begrotingswijziging 2020 en de conceptbegroting 2021 van de RUD in te dienen;

Uit te spreken dat, de RUD Drenthe nog nadrukkelijker de balans moet bewaken tussen productie, mensen en middelen om zo te bouwen aan een toekomstbestendige organisatie met een duurzame bedrijfsvoering. Concreet vragen wij om een plan waarbij de groeiende overhead en het hoge ziekteverzuim teruggebracht worden tot een, in vergelijking met andere omgevingsdiensten, aanvaardbaar niveau.

Gemeente Midden-Drenthe

Financiële positie

Uit de jaarstukken blijkt dat het weerstandsvermogen als “matig” wordt beoordeeld. Dit is het gevolg van het nagenoeg volledig benutten van de reserves voor het uitvoeren van het Ontwikkelprogramma. Binnen uw organisatie is de financiële ruimte nu verdwenen om tegenvallers op te vangen.

In de begroting geeft u aan dat er financiële risico's gelopen worden. Dit baart ons, evenals vorig jaar, zorgen nu in de begroting niet is aangegeven hoe de reserves op (korte) termijn weer voldoende worden aangevuld.

Wij delen de opvatting van de andere deelnemers dat een gemeenschappelijke regeling niet over een *groot* eigen vermogen hoeft te beschikken. Maar een weerstandsvermogen dient wat ons betreft op z'n minst het oordeel “voldoende” te hebben. Zoals u zelf aangeeft is het voor u en de deelnemers onwerkbaar als u zich voor iedere financiële tegenvaller tot de deelnemers moeten wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage. Wij missen in de stukken uw aanpak om dit op te lossen.

Risico's

Er is sprake van meerdere onzekerheden en (beleids)risico's, waarbij voor ons onvoldoende duidelijk is hoe u daarmee omgaat. Voor wat betreft het hoge ziekteverzuim heeft u in uw brief van 17 april 2020 helder toegelicht welke beheersmaatregelen u treft.

In uw begroting benoemt u een aantal zaken, die volgens ons een financieel risico met zich meebrengen. Wij lezen vervolgens niet welke beheersmaatregelen u treft om deze risico's te beperken. Het gaat om de volgende zaken:

- het wegvallen van de rijksfinanciering voor Externe Veiligheid;
- de overdracht van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten;
- de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (zsz) bij gemeentelijke inrichtingen.

Daarnaast had u in de begroting van 2020 onder meer de onderstaande risico's benoemd, die volgens ons ook voor 2021 van toepassing zijn:

- digitaal werken: specifiek had u de digitale aanlevering van milieudossiers benoemd;
- informatievoorziening: specifiek had u het locatiebestand en het bodeminformatiesysteem benoemd.

Wij zien graag ook deze risico's, inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen, opgenomen in de begroting voor 2021.

Tenslotte blijven wij zorgen houden over het zaaksysteem LOS, ondanks het feit dat u in de jaarstukken aangeeft dat het project Zaakgericht werken/LOS in 2019 is afgerond.

Mocht in 2021 blijken dat één van de bovenstaande risico's zich voor (dreigt te) doen, dan verzoeken wij u ons daarvan tijdig in kennis te stellen. Zodoende kunnen wij samen met de andere deelnemers een weloverwogen besluit nemen om óf het jaarprogramma bij te stellen óf extra middelen beschikbaar te stellen.

Gemeente Noordenveld

Zoals al aangegeven in de zienswijze op de kaderbrief 2021 maakt de Raad maakt zich ernstig zorgen over de financiële en organisatorische ontwikkelingen van de RUD. De begroting 2021 en toelichting hierop door de directie op woensdag 3 juni heeft deze zorgen maar zeer beperkt weggenomen.

Graag wil de Raad nogmaals haar zorgen uitspreken en refereren aan de zienswijze op de kaderbrief 2021. Wij zijn benieuwd naar uw aanpak om in 2021 de werkelijke inzet van het personeel op 'normaal' niveau (2-4% verzuim) te brengen, in plaats van te koersen op 6%.

Daarnaast mist de Raad het actief participeren op veranderingen bij het Rijksbeleid. Voorbeelden hiervan zijn het verschuiven van de ingangsdatum van de omgevingswet en het uitgestelde/afgestelde verbod op asbestdaken. De RUD heeft haar plannen hierop (nog) niet aangepast. Just deze ontwikkelingen zouden ruimte en lucht moeten geven wanneer het gaat om de inzet van personeel. De Raad roept zowel het dagelijks bestuur (DB) als het algemeen bestuur (AB) op om actieve betrokkenheid te tonen bij de aanpak om te komen tot een toekomstbestendige RUD.

Gemeente Tynaarlo

Het uitgangspunt van de RUD is dat haar takenpakket wordt uitgevoerd binnen de optelsom van de deelnemersbijdragen. De ontwerpbegroting bevat echter, net als de kaderbrief, een aantal onzekerheden die reden zijn tot zorg. Deels komt dat door landelijke ontwikkelingen; de invoering van de Omgevingswet geeft ons allemaal een hoop werk te doen. De afgelopen periode heeft de RUD daar een waardevolle bijdrage in geleverd. Het is belangrijk dat we elkaar daarin het komende jaar blijven vinden. Andere onzekerheden betreffen het wegvallen van rijksfinanciering en overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten. Het gaat daarbij om werk dat de RUD nu al uitvoert, maar straks, bij gelijkblijvend uitvoeringsniveau, door gemeenten moet worden bekostigd. Het is zaak dat de gemeenteraad zo snel mogelijk de (financiële) gevolgen daarvan verneemt, dan kan de raad dit bij de besluitvorming meenemen in zijn eigen begroting. De raad blijft het belangrijk vinden dat de RUD de raad actief op de hoogte houdt van de voortgang van het Ontwikkelprogramma en de uitvoering van het jaarprogramma. Eventuele, belangrijke, afwijkingen moeten zo snel mogelijk aan de raad worden medegedeeld.

Gemeente Westerveld

Ziekteverzuim

Het hoge ziekteverzuim baart ons zorgen. In de jaarrekening 2019 is aangegeven dat een groot deel van het ziekteverzuim niet werk gerelateerd is. Maar ondanks dat is een ziekteverzuim van 8,5% in een organisatie die vooral draait om mensenwerk een probleem. Wij lezen in de begroting 2021 dat dit is en verder zal worden opgepakt. Wij zien de ontwikkelingen hierin graag tegemoet.

Risicogericht werken

In 2020 zal voor het eerst risicogericht toezicht worden gehouden, maar u wilt op meerdere vlakken risicogericht gaan werken. Dat juichen wij toe, maar we zijn ook kritisch. Zorgt dit niet voor lagere kwaliteit en kwantiteit in het werk? Kan hier geen misbruik van gemaakt worden? En houdt dit in dat er minder intensief gecontroleerd gaat worden? Daarnaast vragen de selectiecriteria de nodige aandacht. Wij gaan ervan uit dat bij de rapportages aandacht is voor deze zaken.

Laag eigen vermogen

Ondanks de incidentele extra bijdragen die afgelopen jaren is erg ingeteerd op het eigen vermogen. Er is nu geen ruimte om tegenvallers op te vangen. Bij tegenvallers of andere extra uitgaven zal dit ten kosten gaan van de bijdrage van de deelnemers. Dit is geen structurele financiële weerbaarheid. De begroting 2021 (en ook verdere jaren) sluiten nog op een kleine plus, maar die is zeer beperkt. Wij geven u mee om tegenvallers direct te melden en kritisch naar de processen en de daarbij behorende kosten te kijken. We missen een aanpak in de begroting 2021 om het lage weerstandsvermogen te verbeteren. We willen daarbij aangeven dat een verhoging van de deelnemersbijdrage, op basis van onze eigen financiële positie, niet één van de oplossingen is.

Verhogen productiviteit

De afgelopen twee jaar is gebleken dat de gemeenten en provincie meer hebben betaald, maar minder hebben gekregen. Dit doordat de gevraagde productie, mede door het hoge ziekteverzuim en de krappe arbeidsmarkt, niet gerealiseerd kon worden. Dit is wel verklaard, maar zeker niet de bedoeling. Wij gaan ervan uit dat de productiviteit voor 2020 en verder meer in de buurt komt van hetgeen gevraagd is.

Evaluatie Drentse Maat

Voor 2020 staat de evaluatie van de Drentse Maat gepland. Wij kijken uit naar de uitkomsten en de gevolgen hiervan. We gaan ervan uit dat we hiervan op de hoogte worden gesteld.

Wij zien de toekomst, op basis van de ingeslagen weg, met vertrouwen tegemoet. Wij gaan ervan uit op de hoogte te worden gehouden van de ontwikkelingen binnen de RUD Drenthe.